

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)	Datum
NA	DA260015	NA	15/06/2026

Betreft: advies betreffende het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de gegevensverzameling in het kader van de wet van 13 juli 2023 inzake de preventie en de bestrijding van feminicides, gendergerelateerde dodingen en het geweld dat daaraan voorafgaat

Het Controlegeorgaan op de politionele informatie (hierna afgekort 'COC' of 'Controlegeorgaan').

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens* en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de *AVG*).

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna '*LED*').

Gelet op de artikelen 417/7, 417/11, 417/12 tot 417/22 van het *Strafwetboek*.

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 *op het politieambt* (hierna '*WPA*').

Gelet op de wet van 7 december 1998 *tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst* (hierna de '*WGP*').

Gelet op de wet van 16 december 2002 *houdende oprichting van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen*.

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit* (hierna de '*WOG*').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (*B.S.*, 5 september 2018, hierna afgekort als '*WVG*') inzonderheid het artikel 59 §1, 2e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 13 juli 2023 *inzake de preventie en de bestrijding van feminicides, gendergerelateerde dodingen en het geweld dat daaraan voorafgaat* (hierna de '*feminicidewet*').

Gelet op het verzoek van 1 april 2026 van de minister van Consumentenbescherming, Sociale Fraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen aan de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de '*GBA*').

Gelet op het toesturen, op 2 april 2026, van bovenvermeld verzoek door de GBA, per e-mail, aan het Controleorgaan in het kader van de procedure van uniek loket.

Gelet op het toesturen per e-mail op 21 april 2026 en vervolgens per brief, op 28 april 2026, van bovenvermeld verzoek door de minister van Binnenlandse Zaken, de heer Bernard Quintin, aan het Controleorgaan.

Gelet op het verslag van de heer Frank Schuermans, voorzitter *a.i.* van het Controleorgaan.

Brengt op 15/06/2026 het volgende advies uit.

I. BEVOEGDHEID VAN HET CONTROLEORGAAN

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2e lid en 236 §2 WVG, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WVG⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 WVG en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy- en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 WVG.

2. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad" (hierna 'Richtlijn Politie en Justitie' of Law Enforcement Directive (LED)).

³ Artikel 4, §2, 4de lid van de WOG.

⁴ Artikel 71, §1, 3de lid van de WVG.

⁵ Artikelen 59, §1, 2de lid, en 236, §2, van de WVG.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de WVG en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, §4, van de algemene wet van 18 juli 1977 *"inzake douane en accijnzen"*, zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 *"tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens"* ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

5. Het COC is tot slot ook belast, in het kader van de dataretentie wetgeving, op grond van artikel 126/3 §1, 8e lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna afgekort 'WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (BS van 8 augustus 2022), met de validatie van de statistieken met betrekking tot het aantal strafbare feiten en de bewaringstermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone in het kader waarvan het al zijn bevoegdheden uitoefent die hem zijn toegekend bij titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Het is daarnaast ook nog belast, in toepassing van artikel 42 § 3, 2de en 3de lid WPA met de controle van de vorderingen van de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot opvraging van de gegevens met betrekking tot de elektronische communicatie betreffende de vermiste persoon.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om advies te verlenen over aspecten met betrekking tot de verwerking van informatie en persoonsgegevens en de bescherming van het privéleven door de verwerking van persoonsgegevens voor zover deze betrekking hebben op of in verband staan met de operationele en niet-operationele werking van de politiediensten en/of het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'GPI'⁷) en/of voor zover de voor advies voorgelegde ontwerptekst een impact heeft op de politionele informatiehuishouding in het algemeen.

⁶ Artikel 71, §1, derde lid juncto artikel 236, §3, van de WVG.

⁷ Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

7. Het Controleorgaan is daarnaast niet enkel een gegevensbeschermingsautoriteit maar een toezichthouder die evenzeer wettelijk belast is met de legaliteit, efficiëntie, effectiviteit en economie van de politionele informatiehuishouding⁸.

II. CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

8. De aanvrager vraagt aan het Controleorgaan om een advies uit te brengen over het *"ontwerp van koninklijk besluit betreffende de gegevensverzameling in het kader van de wet van 13 juli 2023 inzake de preventie en de bestrijding van feminicides, gendergerelateerde dodingen en het geweld dat daaraan voorafgaat"* (hierna het "ontwerp van koninklijk besluit" of "OKB"). Met dit ontwerp van koninklijk besluit en de wet die erdoor ten uitvoer wordt gelegd, wil de opsteller het *"Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld van 11 mei 2011"* (Verdrag van Istanbul) implementeren teneinde feminicides, gendergerelateerde dodingen en het geweld dat eraan voorafgaat te voorkomen.

9. In hun streven om gendergerelateerd geweld te voorkomen en te bestrijden hebben de Belgische overheden op 26 november 2021 het Nationaal actieplan in de strijd tegen gendergerelateerd geweld (NAP) 2021-2025 aangenomen. **Het NAP 2021-2025 is gebaseerd op het Verdrag van Istanbul** en op de aanbevelingen aan België met betrekking tot de uitvoering van dit Verdrag.

Het NAP 2021-2025 heeft de mogelijkheid gecreëerd om een studie te bestellen bij het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (hierna 'NICC') over de methodologie die een mechanisme voor analyse van feminicides en gendergerelateerde dodingen zou moeten volgen. De Commissie tot hervorming van het Strafrecht heeft een advies uitgebracht waarin ze meent dat de noodzakelijke zichtbaarheid en de registratie van feminicides meer bepaald konden worden bereikt door een specifieke registratie en codering bij de parketten en de politie, door de aanname van een wettelijke definitie van feminicide, door de integratie van bijzondere aandacht voor feminicides en gendergerelateerde dodingen in de opleiding van de magistraten en de politiediensten, door een verplichting tot rapportering en door een recht voor verenigingen om in rechte te handelen⁹.

In de voorbereidende werkzaamheden wordt terecht benadrukt wat volgt: *"Deze wetgeving is noodzakelijk, in de eerste plaats voor de vrouwen, maar ook voor de hele samenleving opdat ze rechtvaardiger zou zijn."*¹⁰.

⁸ Activiteitenverslag 2021, www.controleorgaan.be, randnummers 3, 52 en in het bijzonder 71: *"Het COC heeft echter allerm minst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht en is bevoegd voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding"*; artikel 71 §1 WVG.

⁹ Parl. St., Kamer, 2022-2023, Memorie van toelichting, nr. 55 3400/001, p. 4-5.

¹⁰ Parl. St., Kamer, 2022-2023, Memorie van toelichting, nr. 55 3400/004, p. 16.

III. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

10. Het voor advies ingediende ontwerp van koninklijk besluit heeft als doel uitvoering te geven aan artikel 9 van de wet van 13 juli 2023 door het verzamelen, de doorgifte en de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten en andere overheidsinstanties in het kader van de preventie en de bestrijding van feminicides te organiseren.

Na advies van het Controleorgaan op de politionele informatie wordt aan de Koning de bevoegdheid verleend om **de verdere uitsplitsing van de te verzamelen gegevens, de bevoegde diensten** vermeld in het eerste lid van artikel 9 van de wet alsook de wijze waarop een **jaarlijkse evaluatie** van de gegevensverzameling en de statistieken uitgevoerd zal worden, te bepalen.

Het doel bestaat erin om het voor het Instituut mogelijk te maken elk jaar een rapport te publiceren met de belangrijkste statistieken in verband met feminicides en gendergerelateerde dodingen, de kenmerken van het slachtoffer, de dader en de relatie tussen slachtoffer en dader. Het Instituut krijgt dus de verzamelde gegevens teneinde het rapport op te stellen betreffende deze vormen van geweld en de doeltreffendheid van de beleidsmaatregelen.

Met deze verplichtingen inzake verzamelen, opzoeken en rapportering geeft de wet betreffende feminicides uitvoering aan artikel 11 van het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld.

De aldus verzamelde, bestudeerde en gerapporteerde gegevens zijn persoonsgegevens. Het is noodzakelijk om die gegevens nauwkeuriger te bepalen en ze af te wegen ten opzichte van de strafrechtelijke bepalingen om aan de politiediensten en de diensten van justitie een duidelijk kader te bieden evenals een overzicht van de gegevens die zij moeten verzamelen¹¹.

IV. ANALYSE VAN DE AANVRAAG

A. Inleidende opmerkingen

11. Het Controleorgaan stelt vast dat het voor advies overgelegde ontwerp van koninklijk besluit als doel heeft de bepalingen ten uitvoer te leggen van de wet van 13 juli 2023, waarvan het voorontwerp van wet het voorwerp van een advies van het COC heeft uitgemaakt, i.e. advies **DA220036** van 23 januari 2023.

¹¹ Ontwerp van het Verslag aan de Koning, p. 2.

Het Controleorgaan formuleerde in dit advies aan aantal fundamentele opmerkingen met betrekking tot, meer bepaald, de nadere regels voor uitvoering betreffende de "relevante gegevens (uitsplitsing van de te verzamelen gegevens, de verzamelingsmethode, de registratiewijze, de bevoegde overheden en de wijze waarop een jaarlijkse evaluatie zal worden uitgevoerd), de bepaling van de doeleinden, de definitie van de gegevenscategorieën, de wijze waarop en de plaats waar deze gegevens zullen worden verwerkt, het kader voor de stromen van toegang en communicatie, de vaststelling van de bewaartermijnen (in de politionele gegevensbanken), de introductie van passende technische en organisatorische garanties evenals de significante impact van deze wetgeving op de werking van de GPI, inzonderheid wat betreft budget en capaciteit.

Bijgevolg is er reden om te onderzoeken in welke mate de wetgever met de bij deze gelegenheid geformuleerde opmerkingen rekening heeft gehouden in enerzijds de definitieve wet van 13 juli 2023 en anderzijds het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies wordt overgelegd.

B. Analyse van de wet over feminicides ten opzichte van advies DA220036

1. Over de doeleinden, de bewaartermijnen en de verwerking van gegevens

12. De wet stelt duidelijk een algemeen kader vast voor preventie en bestrijding met inbegrip van de productie van statistieken, wetenschappelijke analyse en de verbetering van overheidsbeleid. De wetgever heeft de macro-doeleinden beter toegelicht, maar de operationele doeleinden van de verwerkingen door de politiediensten blijven relatief ruim en de wet **functioneert veeleer als een kaderwet** die tal van elementen overlaat aan de uitvoering van een koninklijk besluit. Daaruit volgt dat er slechts ten dele rekening werd gehouden met de opmerkingen die werden geformuleerd in advies DA220036 en dat dit bijgevolg onvoldoende is ten aanzien van de door het Controleorgaan vereiste verduidelijkingen (zie inzonderheid de punten 12 tot 17) en, bovendien, niet in overeenstemming met de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof waarnaar in het bewuste advies wordt verwezen¹².

De wet geeft immers niet aan "*hoe de GPI (of een andere dienst?) voormelde gegevens dienen te verwerken: in de voormelde operationele politionele gegevensbanken, in een nieuw op te richten (bijzondere) gegevensbank, bij de GPI of een andere verwerkingsverantwoordelijke ? Hoe en waar deze gegevens worden verwerkt, bijvoorbeeld in de ANG, een basisgegevensbank dan wel een bijzondere gegevensbank, heeft immers een invloed op de voorwaarden en modaliteiten van toepassing op de opgeslagen data*"¹³ noch "*de volgende elementen: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking*

¹² Grondwettelijk Hof, arrest nr. 33/2022 van 10 maart 2022, overweging B.13.1, www.const-court.be.

¹³ Punt 14 van advies DA220036 van het Controleorgaan.

nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens¹⁴¹⁵.

2. Over de categorieën van gegevens

13. Naar het voorbeeld van wat in het vorige punt werd bepaald, geeft de wet niet nauwkeurig aan welke categorieën van gegevens in aanmerking komen voor verwerking. Het Controleorgaan stelt vast dat de wet voorschrijft om gegevens te verzamelen en te analyseren met betrekking tot feminicides, zonder echter de betrokken gegevenscategorieën op voldoende precieze wijze te definiëren. Inzonderheid maakt de wet geen **duidelijk onderscheid** tussen de gegevens die noodzakelijk zijn voor het **operationele beheer** van de situaties door de politiediensten en die welke bestemd zijn voor **statistische of wetenschappelijke doeleinden**. Evenmin geeft ze duidelijk aan welke categorieën van **gevoelige gegevens** in aanmerking komen voor verwerking in dit kader.

De grief betreffende het gebrek aan duidelijke bepaling van de gegevens wordt dus niet werkelijk gecorrigeerd en maakt het bijgevolg niet mogelijk om de evenredigheid en de naleving van het beginsel van minimale gegevensverwerking te controleren. De wetgever beperkt zich ertoe deze precisering impliciet door te verwijzen naar een koninklijk uitvoeringsbesluit, waardoor hij opnieuw handelt in tegenspraak met de eerder genoemde rechtspraak van het Grondwettelijk Hof.

3. Over het kader voor de gegevensstromen en de identificatie van de categorieën van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens

14. De wet zorgt voor een betere structurering van de tussenkomende personen door meerdere actoren aan te wijzen, i.e. de politie- en gerechtelijke diensten (verzamelen), het Instituut (statistisch rapport) en een wetenschappelijk comité (analyse). Het past dus om te wijzen op de duidelijkere **inspanning tot institutionele structurering** in de wet die daarmee gedeeltelijk tegemoetkomt aan de bezorgdheid die werd geformuleerd in advies DA220036 van het COC.

15. De **concrete modaliteiten voor communicatie** van de gegevens ontbreken echter en de **rechten en voorwaarden inzake toegang** tot de informatie door de verschillende betrokken actoren worden niet op precieze wijze vastgesteld. De wet verduidelijkt evenmin de **verdeling van de verantwoordelijkheden** inzake gegevensverwerking (gezamenlijk, afzonderlijk?), wat aanleiding kan geven tot rechtsonzekerheid die onverenigbaar is met de eisen die worden opgelegd door het toepasselijke Europese kader.

¹⁴ De wet voorziet in maximale bewaartermijnen voor het Instituut maar zegt niets met betrekking tot de politiediensten.

¹⁵ Grondwettelijk Hof, arrest nr. 33/2022 van 10 maart 2022, *op. cit.*

Het probleem berust bij de exacte identificatie van de essentiële gegevens, die moeten worden gedeeld, om een kaart op te maken van de preventie en bestrijding van gendergerelateerd geweld om het gewenste doel te bereiken.

16. Bovendien heeft de wetgever, ondanks de adviezen van het Controleorgaan en de GBA die meenden dat er bij voorkeur gebruik moest worden gemaakt van een **doorgifte** van **geanonimiseerde** politionele gegevens, er echter de voorkeur aan gegeven om gebruik te maken van **gepseudonimiseerde gegevens**, ook al wordt er nadien op gewezen dat het jaarverslag enkel anonieme gegevens zal bevatten ...

Het antwoord is dus opnieuw onvolledig en vereist onvermijdelijk een specifiek kader.

4. Over de risicotaxatie- en risicobeheersinstrumenten

17. Bovendien zal het verplichte gebruik van **risicotaxatie- en risicobeheersinstrumenten** zoals bedoeld in artikel 16 van de wet, waarvan de modaliteiten nog moeten worden uitgewerkt in een toekomstig koninklijk besluit, een directe impact hebben op de dagelijkse werking van de politiediensten. Het Controleorgaan wijst erop dat een dergelijke verplichting niet alleen technische en procedurele aanpassingen zal vereisen maar ook een extra werklast zal meebrengen op het vlak van opleiding, omkadering en controle.

In verband hiermee staat in de voorbereidende werkzaamheden te lezen wat volgt¹⁶: *“De instrumenten voor risicobeoordeling vormen een belangrijke uitdaging. Hoe meer de instrumenten het mogelijk maken te anticiperen, hoe preciezer ze zullen zijn in het identificeren van de gebeurtenissen en mechanismen die voorafgaan aan feminicide, des te meer mogelijkheden er zullen zijn om het risico te meten en dus om beschermende maatregelen te nemen. Er bestaan in België al evaluatie-instrumenten, maar voor heel specifieke vormen van geweld. De vraag rijst dan ook of er een nieuw instrument aan moet worden toegevoegd, dan wel of de huidige instrumenten kunnen worden uitgebreid, of nog of er nood is aan een geüniformeerd instrument. Hoe meer al wie met instrumenten voor risicobeheer te maken heeft met dezelfde criteria kan werken, des te meer het volledige verloop van een procedure op een duurzame manier zal kunnen worden beoordeeld. De staatssecretaris verwijst daarbij naar magistraten, politiediensten en zorgverleners.”*

We kunnen niet anders dan vaststellen dat de hierboven gestelde vragen ook hier van toepassing zijn, i.e. meer bepaald om welke categorieën van gegevens het gaat. Uit welke databank zullen

¹⁶ *Op. cit.*, nr. 55 3400/004, p. 43-44.

ze worden genomen? Volgens welke modaliteiten wat betreft registratie, bewaring, logging enzovoort?

5. Over het voorafgaand advies van het COC

18. In advies DA220036 van het COC staat dat de wet diende te bepalen dat het Controleorgaan gehouden was een voorafgaand advies over het koninklijk besluit te formuleren met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- De uitsplitsing van de te verzamelen gegevens, de bevoegde diensten en de wijze waarop een jaarlijkse evaluatie van de gegevensverzameling en statistieken zal worden uitgevoerd (artikel 9 van de wet).
- De modaliteiten van uitvoering van de doorgifte van personeelsgegevens door de GPI aan het Instituut.
- De modaliteiten voor digitale indiening van klachten.

Uiteindelijk heeft de wet enkel rekening gehouden met deze verzoeken wat betreft het eerste punt, terwijl de **andere twee niet werden geïntegreerd**.

6. Over de impact van de wet op de werking van de GPI

19. Op verschillende plaatsen in voornoemd advies van het COC formuleert dit orgaan ook zijn ongerustheid wat betreft de impact van de wet op de werking van de GPI inzake **budget**, **capaciteit** (personeel, rekrutering) evenals **logistiek** (aangepast lokaal) en **organisatie** (opleiding). We komen hier verder in dit advies op terug.

De **voorbereidende werkzaamheden**¹⁷ formuleren dezelfde bezorgdheid ten aanzien van deze impact op de werking van de politie en het daartoe vrij te maken budget¹⁸.

¹⁷ Parl. St., Kamer, 2022-2023, Algemene bespreking, nr. 55 3400/004, p. 38 tot 45.

¹⁸ *Ibidem*, p. 38: "Er bestaat vandaag zo iets als de Emergency Victim Assistance (EVA), een cel die bestaat uit specifiek opgeleide inspecteurs voor het onthalen van slachtoffers van seksueel of intrafamiliaal geweld. Wordt in dezen in die richting gedacht? Dergelijke voorzieningen verdienen het namelijk om te kunnen worden ingezet over het hele grondgebied en voor alle slachtoffers zodat er sprake kan zijn van een gelijke behandeling. Of zal het toepassingsveld van de Zorgcentra na Seksueel Geweld (ZSG) worden uitgebreid naar alle vormen van geweld tegen vrouwen? Inzake het recht om informatie te ontvangen over bestaande beschermingsmaatregelen, vermeldt het wetsontwerp onder andere het stalkingsalarm, het huisverbod, het plaats- of contactverbod en het niet-meedelen van een adres. Werden deze instrumenten in een eerder stadium geëvalueerd, op het gebied van middelen en van efficiëntie? Aan de slachtoffers mogen immers geen instrumenten worden aangeboden die door politie en justitie onvoldoende kunnen worden opgevolgd."

Ibidem, p. 45: De staatssecretaris zegt dat er 2,5 miljoen euro wordt vrijgemaakt voor de financiering van het volledige nationaal actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld. Hoe zal dit bedrag worden verdeeld? Welk bedrag zal gaan naar de uitvoering van het wetsontwerp? Zal het volstaan om werkelijk doeltreffende maatregelen te nemen?

7. Conclusie

20. De wet van 13 juli 2023 vormt een opmerkelijke verbetering in vergelijking met het voorontwerp van wet dat werd onderzocht in advies DA220036, maar ze **blijft een kaderwet die slechts gedeeltelijk rekening houdt** met de opmerkingen die het Controleorgaan formuleerde in zijn advies DA220036.

Bijgevolg berust de naleving van het recht op gegevensbescherming voortaan op kritieke wijze op het koninklijk uitvoeringsbesluit dat bijgevolg de vastgestelde lacunes zal moeten verhelpen. Op te merken valt echter dat een aantal opmerkingen niet in aanmerking kan worden genomen door een koninklijk besluit maar een formele rechtsgrondslag vereist.

C. Analyse van het ontwerp van koninklijk besluit

1. Wetgevings- en maatschappelijke context

21. Het Controleorgaan **erkent dat het noodzakelijk is** om iets te doen aan het fenomeen van geweld tegen vrouwen, van welke aard ook, en om passende ondersteuning te bieden alsook te voorzien in multidisciplinaire opvang voor de slachtoffers van dergelijk geweld. Zoals de Commissie tot hervorming van het Strafrecht opmerkte, verdient *“femicide, als meest extreme vorm van het maatschappelijk en diep gewortelde probleem van gendergebaseerd geweld, de nodige aandacht van alle beleidsniveaus en een aangepast beleid”*¹⁹.

In zijn preambule legt het **Verdrag van Istanbul** aan de Staten op om een genderperspectief op te nemen in de tenuitvoerlegging van het Verdrag aangezien geweld tegen vrouwen *“een manifestatie [is] van de historisch gezien ongelijke machtsverhoudingen tussen mannen en vrouwen die hebben geleid tot de overheersing en de discriminatie van vrouwen door mannen, waardoor vrouwen zich niet volledig konden emanciperen”* en *“de structurele aard van geweld ten aanzien van vrouwen gebaseerd is op gender en het geweld tegen vrouwen een van de cruciale sociale mechanismen is waarmee vrouwen in een ondergeschikte positie ten aanzien van mannen worden gehouden”*²⁰.

Het Orgaan erkent vanzelfsprekend dat de creatie van een algemeen kader ter bestrijding en preventie van feminicides, gendergerelateerde dodingen en het geweld dat eraan voorafgaat een noodzaak is om het fenomeen te bestuderen en te voorkomen. Om een dergelijk kader vast te stellen is er onvermijdelijk nood aan de **verwerking evenals de communicatie van persoonsgegevens**.

¹⁹ Parl. St., Kamer, 2022-2023, Memorie van toelichting, nr. 55 3400/001, p. 8.

²⁰ *Ibidem*, p. 9.

2. Bepaling van de doeleinden van politionele verwerking van persoonsgegevens

22. Het ontwerpbesluit sluit aan bij de algemene doeleinden die in de wet worden gedefinieerd, i.e. de preventie van feminicides, de studie van de fenomenen (inclusief de productie van statistieken en de wetenschappelijke analyse via een rapport), de uitwerking van overheidsbeleid en de studie van hun doeltreffendheid.

Het COC stelt echter vast dat de **operationele doeleinden van de politionele verwerkingen niet worden gedefinieerd** maar dat er eenvoudigweg wordt verwezen naar "*het doel beschreven in artikel 9 van de wet*". De huidige formulering van het ontwerp van koninklijk besluit maakt het dus niet mogelijk om de effectief toegestane verwerkingen met voldoende nauwkeurigheid af te bakenen, inzonderheid wat betreft verwerkingen door de politiediensten. Het COC wijst erop dat, in overeenstemming met zijn advies DA220036, de doeleinden **specifiek, expliciet en beperkt** moeten zijn. Daaruit volgt dat het ontwerpbesluit geen oplossingen aanreikt voor de eerder geformuleerde kritische opmerkingen en dat een striktere afbakening van de doeleinden noodzakelijk blijkt wat betreft de verwerking van de "*relevante gegevens*" door de politiediensten.

3. Over het kader voor de gegevensstromen en de identificatie van de categorieën van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens

23. Artikel 3 bepaalt wat volgt: "*De diensten vermeld in artikel 4 leveren alle relevante (persoons)gegevens, die noodzakelijk zijn voor het bereiken van het in artikel 9 van de feminicidewet omschreven doel, zo lang deze in overeenstemming zijn met artikels 1°, 3° en 5°*".

Artikel 4 van zijn kant luidt als volgt: "*De diensten van de Geïntegreerde Politie, de parketten en de parketten-generaal van het Openbaar Ministerie, het Centraal Strafregister, de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid, en het College van hoven en rechtbanken verzamelen de gegevens vermeld in artikel 3 die binnen de bevoegdheid van hun desbetreffende dienst vallen in verband met de feiten van geweld waarvan zij kennis hebben*".

24. Het COC stelt vast dat **het toepassingsgebied** van het ontwerpbesluit bijzonder ruim is.

De verwijzing naar de "*diensten van de Geïntegreerde politie*" is **onvoldoende nauwkeurig** wat betreft de exacte draagwijdte. Er wordt immers niet duidelijk vastgesteld of dit begrip betrekking heeft op alle lokale politiezones alsook op alle directies en eenheden van de federale politie. Een uitvoerige interpretatie zou ertoe leiden dat een zeer groot aantal actoren wordt onderworpen aan

identieke verplichtingen, terwijl hun operationele capaciteiten en hun middelen sterk uiteenlopend zijn.

Het COC vestigt de aandacht op het feit dat, voor **bepaalde politiezones van kleine of grote omvang, de concrete uitvoering van de beoogde verplichtingen** in de praktijk **moeilijk of zelfs onuitvoerbaar zou kunnen zijn**, meer bepaald wat betreft de organisatie van de gegevensstromen, hun stelselmatige doorgifte evenals de capaciteiten op het vlak van personeel en lokalen.

25. Bovendien heeft artikel 3, 2°, b), d) en e) dat respectievelijk handelt over het aantal klachten en aangiften, het aantal opsporingsonderzoeken en het aantal gerechtelijke onderzoeken, potentieel betrekking op **eenzelfde realiteit en verwijst het naar dezelfde gegevens**. Bovendien worden die gegevens **verzameld door zowel de politiediensten als de gerechtelijke overheid**. Om een onderscheid te kunnen maken tussen die verschillende entiteiten, moeten er technische en IT-wijzigingen worden doorgevoerd in de politionele gegevensbanken (voornamelijk de ANG).

In deze context moet een nieuw onderzoek worden gevoerd naar de keuze van een in grote mate gedecentraliseerd model voor verzameling en doorgifte van de gegevens. In dit opzicht zou een **centralisatie van de informatiestromen bij het openbaar ministerie** grotere garanties kunnen bieden op het vlak van coherentie, kwaliteit van de gegevens en rechtszekerheid van de verwerkingen en tegelijk de vermenigvuldiging van uitwisselingen en actoren kunnen beperken.

26. Voorts laat het ontwerp niet toe om de **verdeling van de verantwoordelijkheden** tussen de verschillende betrokken actoren op voldoende nauwkeurige wijze te identificeren. Het gebrek aan verduidelijking wat betreft de respectieve rollen van de betrokkenen en de verwevenheid tussen de verwerkingen door de politiediensten en de verwerkingen op het niveau van het openbaar ministerie kan **overlappende stromen** genereren, meer bepaald tussen de systemen van de geïntegreerde politie en die van het openbaar ministerie. Een dergelijke situatie zou afbreuk doen aan het beginsel van de minimale gegevensverwerking door ertoe te leiden dat identieke gegevens circuleren zonder dat de noodzaak daarvan is aangetoond.

27. Wat betreft de **toegangsmodaliteiten** blijft het ontwerp van koninklijk besluit in gebreke de concrete modaliteiten van toegang tot de gegevens, de profielen van gemachtigde gebruikers of de voorwaarden met betrekking tot hun mededeling en gebruik op voldoende wijze te bepalen.

28. Bijgevolg beveelt het COC aan om de exacte perimeter van de beoogde diensten nader te bepalen, de architectuur van de informatiestromen opnieuw te beoordelen en de verdeling van de

verantwoordelijkheden tussen de betrokken actoren uitdrukkelijk te verduidelijken met als doel de eerbied voor de fundamentele beginselen inzake gegevensbescherming te garanderen.

4. Categorieën van verzamelde gegevens

29. In navolging van wat is bepaald in punt 13 van het huidige advies, voorziet het ontwerp in het verzamelen van diverse gegevens met betrekking tot de slachtoffers, de daders, hun relatie en de omstandigheden van de feiten, zonder echter de betrokken categorieën van gegevens op duidelijke en volledige wijze te bepalen. Meer bepaald hebben het **ontbreken van een duidelijk onderscheid** tussen de gegevens die strikt noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de politionele opdrachten en die welke bestemd zijn voor analytische of statistische doeleinden, alsook het gebrek aan precisering wat betreft de **gevoelige gegevens** die in aanmerking komen om te worden verwerkt, als gevolg dat de naleving van het beginsel van minimale gegevensverwerking zoals het voortvloeit uit Richtlijn (EU) 2016/680 en de WVG niet kan worden gewaarborgd.

30. Bovendien is ook het gebruik van het begrip "**onder meer**" in artikel 3, tweede lid, problematisch voor, enerzijds, de duidelijke en volledige bepaling van de betrokken categorieën van gegevens en, anderzijds, het voormelde beginsel van minimale gegevensverwerking.

Daaruit volgt dat de **kritiek** zoals geformuleerd in advies DA220036 wat betreft de ontoereikende bepaling van de gegevens **actueel blijft** en dat het hier geanalyseerde ontwerp van koninklijk besluit dit niet verhelpt.

5. Maximale bewaartermijn van de gegevens

31. Het Controleorgaan merkt op dat het ontwerpbesluit geen bepalingen bevat die voldoende nauwkeurig zijn met betrekking tot de **bewaartermijnen** van de gegevens door de politiediensten noch wat betreft de criteria om die termijnen te bepalen. Deze leemte, waarop al werd gewezen in punt 16, tweede lid, van advies DA220036, blijft bestaan ondanks het feit dat de wet werd aangenomen. Deze laatste voorziet in een maximale bewaartermijn voor gegevens die het Instituut en het Wetenschappelijk Comité verkrijgen (4 jaar), maar stelt geen termijn vast met betrekking tot de politiediensten. Het ontbreken van een duidelijk kader hiervoor is van aard afbreuk te doen aan het beginsel van beperking van de bewaring alsook de evenredigheid van de beoogde verwerkingen in het gedrang te brengen.

32. In dit verband legt het COC opnieuw de nadruk op datgene waarop het **al de aandacht had gevestigd in zijn advies DA220036**, in punt 14, i.e. "*Hoe en waar deze gegevens worden verwerkt, bijvoorbeeld in de ANG, een basisgegevensbank dan wel een bijzondere gegevensbank,*

heeft immers een invloed op de voorwaarden en modaliteiten van toepassing op de opgeslagen data. Zo hebben de basisgegevensbanken vaste bewaartermijnen en kan hiervan – behoudens uitdrukkelijk afwijkende bepaling, wat tot op heden nog nooit is gebeurd en waarvan de opportuniteit ook zeer sterk te betwijfelen valt – niet afgeweken worden.”.

6. Technische en organisatorische maatregelen

33. Wat betreft de technische en organisatorische garanties die van toepassing zijn op de beoogde verwerkingen, voorziet het ontwerpbesluit niet op expliciete wijze in de maatregelen die noodzakelijk zijn om de veiligheid van de verwerkte gegevens te verzekeren en bepaalt het alleen maar dat *“passende technische en organisatorische maatregelen getroffen worden om de inachtneming van het beginsel van minimale gegevensbescherming te garanderen”*. Het bevat dus geen bepalingen betreffende de **logging** van de toegangen, de mechanismen van **interne controle**, de **audits** of de uitvoering van **impactanalyses** betreffende de bescherming van de gegevens. Het stelt evenmin de nadere regels vast voor het **toezicht door het Controleorgaan**. Bijgevolg is er niet volledig voldaan aan de vereisten die voortvloeien uit Richtlijn (EU) 2016/680 inzake beveiliging en bescherming van de gegevens.

7. Pseudonimisering van de gegevens

34. In zijn artikel 5, derde lid, bepaalt het ontwerp van koninklijk besluit dat deze maatregelen (zie *supra* punt 33) *“gestoeld [zijn] op het concept van pseudonimisering en worden de gegevens in geanonimiseerde, minstens gepseudonimiseerde vorm verkregen”*.

Niettegenstaande wat al wordt betreurd in punt 16 van het huidige advies met betrekking tot de keuze van de wetgever inzake het gebruik van het concept *pseudonimisering* in plaats van geanonimiseerde gegevens zoals aanbevolen in zijn voornoemd advies DA220036²¹, wil het COC hierna de fundamentele beginselen in herinnering brengen die het **belang om voorrang te geven aan de anonimisering van de gegevens** onderstrepen.

35. Er is immers reden om de verwerkingsverantwoordelijke (wie hij ook is) te waarschuwen in verband met de anonimisering van de gegevens, daar deze persoon door middel van een grondige evaluatie van de risico's van identificatie moet aantonen dat het **risico van re-identificatie** met behulp van redelijke middelen onbestaande is. We herhalen nog even dat anonieme gegevens die gegevens zijn die niet redelijkerwijze in verband kunnen worden gebracht met een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.

²¹ Zie punten 20 tot 22.

Anderzijds is pseudonimisering een **omkeerbaar proces** op voorwaarde dat men beschikt over aanvullende informatie. Achter de code of sleutel gaan immers persoonsgegevens en reële politionele informatie schuil.

Daar de technologieën voor anonimisering en re-identificatie onvermijdelijk zullen evolueren en regelmatig zullen veranderen, is het essentieel om te zorgen voor **regelmatige monitoring** om de anonimiteit van de gegenereerde gegevens te verzekeren. Deze monitoring moet rekening houden met de beschikbare technische en technologische middelen die de anonimiteit van de gegevens kunnen opheffen. De AVG bevat geen enkele verplichting tot anonimisering; het gaat enkel om een oplossing die het onder andere mogelijk maakt persoonsgegevens te gebruiken met naleving van de individuele rechten en vrijheden. De anonimisering opent mogelijkheden voor hergebruik van gegevens die aanvankelijk verboden waren wegens, meer bepaald, de persoonlijke aard van de verwerkte gegevens. Het is mogelijk om de gegevens te bewaren na het verstrijken van de maximale bewaartermijn waarin de wet voorziet; de AVG is in dit geval immers niet van toepassing daar de verspreiding of latere verwerking van de geanonimiseerde gegevens geen impact heeft op het recht op eerbied voor de privacy van de betrokken personen. **Het past erop te wijzen dat de anonimisering het dus mogelijk maakt zich te onttrekken aan de toepassing van de AVG.** Dit geldt echter **enkel voor de ontvanger** van de geanonimiseerde gegevens en dus niet voor de verwerkingsverantwoordelijke die de persoonsgegevens anonimiseert, aangezien de anonimisering ook een 'verwerking' van persoonsgegevens (politionele gegevens) is²². Oorspronkelijk immers waren de geanonimiseerde gegevens en informatie politionele (persoons)gegevens.

36. Om de door de AVG aanbevolen **beginselen van evenredigheid en minimale gegevensverwerking** in acht te nemen, zou het in het huidige geval bijvoorbeeld interessant kunnen zijn om **zich te baseren op de formulering** die de wetgever heeft gebruikt in de wet van 26 april 2024 betreffende de Zorgcentra na Seksueel Geweld (hierna "ZSG-wet"), die in artikel 54, §4, bepaalt dat de gegevens "*enkel na anonimisering, of minstens na pseudonimisering voor het geval dat anonimisering niet zou toelaten het doeleinde te realiseren, proportioneel en geminimaliseerd [worden] meegedeeld met het Instituut. Het is het Instituut hierbij op generlei wijze toegestaan over te gaan tot enige vorm van (re-)identificatie van de betrokkene*". In verband hiermee voegde de memorie van toelichting nog toe wat volgt: "*Er worden geen gegevens verwerkt die niet relevant zijn voor het verwerkingsdoel*".^{23 24}

37. We herhalen dat advies DA220036 van het COC in zijn punt 22 al de volgende aanbeveling formuleerde: "*Deze doorgifte van politionele persoonsgegevens en informatie, in casu*

²² Zie artikel 26, 2° van de WVG.

²³ Zie pagina 91 van de memorie van toelichting.

²⁴ Zie ook advies DA240001 van 19 februari 2024: https://www.controleorgaan.be/files/DA240001_N_00100142.pdf.

*geanonimiseerde gegevens, dient **nader te worden uitgewerkt in en uitdrukkelijk te worden bepaald** door het wetsontwerp. Zij maakt immers een uitzondering uit op de specifieke bepalingen in de WPA20²⁵ inzake de doorgifte van politionele persoonsgegevens en informatie. In de mate men toch met een doorgifte van (al dan niet gepseudonimiseerde) persoonsgegevens zou wensen te werken, dient toepassing te worden gemaakt van artikel 29 WVG, dat de principes van een verdere verwerking uiteenzet.*

*Tot slot moet ook hier gewezen worden op de **bijkomende inspanningen naar capaciteit die van de GPI** (wellicht voornamelijk de federale politie, meer bepaald DRI) **zal gevraagd worden** om uitvoering te geven aan de anonimisering of pseudonimisering van de persoonsgegevens vooraleer over te maken aan de Minister voor Gendergelijkheid of het Instituut."*

8. Derde vertrouwenspersoon

38. Het Controleorgaan merkt op dat artikel 5, §3, van het ontwerp van koninklijk besluit voorziet in de aanwijzing van een **"derde vertrouwenspersoon" die wordt belast met de pseudonimisering** van de gegevens, zonder echter wat dan ook nader te bepalen met betrekking tot de identiteit van deze persoon, zijn statuut, de dienst waaraan hij verbonden is of de garanties die van toepassing zijn op zijn interventie.

Inzonderheid laat het ontwerp niet toe te bepalen of deze derde vertrouwenspersoon zal behoren tot een bestaande overheidsdienst, de politiediensten, een onafhankelijke autoriteit of een externe dienstverlener. Een dergelijk gebrek aan precisering lijkt bijzonder problematisch te zijn, gelet op de gevoeligheid van de betrokken gegevens en de hoge eisen die van toepassing zijn op de verwerkingen van gegevens die in deze sector worden verricht. In dit verband blijkt uit bepaalde aantekeningen in het ontwerp dat de **concrete modaliteiten van deze pseudonimisering onzeker blijven**, wat substantiële vragen doet rijzen betreffende het niveau van maturiteit van de beoogde regeling.

39. Het Controleorgaan wijst erop dat pseudonimisering niet hetzelfde is als anonimisering en dat de derde vertrouwenspersoon per definitie **in aanmerking zal komen om toegang te hebben tot de elementen die de re-identificatie van de betrokkenen mogelijk maken**. In deze context is het absoluut noodzakelijk dat het rechtskader **expliciet de garanties definieert die**

²⁵ De WPA voorziet in meerdere van haar bepalingen in de doorgifte van politionele gegevens aan ontvangers die niet kunnen worden beschouwd als "bevoegde overheder" in de zin van Titel 2 van de WVG. De persoonsgegevens en informatie mogen meer bepaald worden doorgegeven aan autoriteiten van bestuurlijke politie, zoals de burgemeester en de minister van Binnenlandse Zaken, om hen in staat te stellen hun wettelijke opdrachten uit te oefenen (artikel 44/7 van de WPA). Overigens kan ook worden verwezen naar de artikelen die de doorgifte van politionele gegevens regelen, zoals de artikelen 44/11/9 §2 en 44/11/10 van de WPA. Deze bepalingen voorzien ook in de doorgifte van politionele gegevens (persoonsgegevens en informatie) aan ontvangers die niet behoren tot het toepassingsgebied van Titel 2 van de WVG.

van toepassing zijn op deze interventie, meer bepaald wat betreft de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen, de beperkingen van toegang, de vertrouwelijkheidsverplichtingen, de modaliteiten van toezicht evenals de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de verschillende betrokken actoren.

40. Bij gebreke van dergelijke precisering laat het ontwerp niet toe te beoordelen of het beschermingsniveau dat wordt vereist door Richtlijn (EU) 2016/680 en de wet van 30 juli 2018 effectief is gewaarborgd.

9. Impact op de werking van de politiediensten

41. Het COC wijst erop dat het in zijn advies DA220036 al had benadrukt dat het voorontwerp van wet betreffende de preventie en bestrijding van feminicides **een significante impact** zou hebben op de werking van de geïntegreerde politie en dat zowel op **operationeel, technisch als organisatorisch vlak**. Bij lezing van zowel de wet van 13 juli 2023 als het huidige ontwerp van koninklijk besluit stelt het COC vast dat meerdere van de bij die gelegenheid geformuleerde elementen van bezorgdheid ook vandaag actueel blijven.

In navolging van wat wordt vermeld in punt 24 van dit advies, heeft het **bijzonder ruime toepassingsgebied** immers als gevolg dat het ontwerp potentieel betrekking kan hebben op alle diensten van de geïntegreerde politie, zonder dat de tekst op voldoende wijze bepaalt om welke diensten het effectief gaat en zonder de concrete modaliteiten voor uitvoering van de nieuwe verplichtingen voldoende vast te stellen. Dit gebrek aan verduidelijking kan een grote werklast voor de politiediensten meebrengen, **inzonderheid voor kleine of middelgrote politiezones** waar de operationele, administratieve en technische capaciteiten beperkt zijn.

42. Het COC wijst ook op de grote werklast die gepaard zou gaan met het verzamelen en verwerken van **nieuwe gegevenscategorieën**, meer bepaald in verband met kwetsbaarheden, redenen voor discriminatie of relaties tussen slachtoffer en dader, terwijl bestaande politiesystemen zoals het ISLP, het FEEDIS of de ANG vandaag niet voorzien in dergelijke informatie.

Het COC stelt immers vast dat sommige bepalingen van het ontwerp grote moeilijkheden meebrengen op het vlak van uitvoering. Zo lijken de begrippen in artikel 2, zoals het "*continuüm van geweld*" of de "*ongelijke machtsverhouding*", **moeilijk uitvoerbaar in het kader van de opmaak van processen-verbaal**, daar ze een kwalitatieve beoordeling veronderstellen evenals een latere extractie van niet-gestructureerde informatie.

Het ontwerp (en voordien de wet) veronderstellen dus dat er grote technische aanpassingen aan de bestaande systemen worden doorgevoerd of zelfs dat nieuwe verwerkingsmechanismen worden ingevoerd, zonder dat de concrete gevolgen van dergelijke wijzigingen voldoende zijn geëvalueerd. In verband hiermee herhaalt het Controleorgaan zijn vraag of het **verstandig en gerechtvaardigd is (op zowel budgettaire als operationeel vlak) om deze historische gegevensbanken en toepassingen opnieuw aan te passen** met het oog op de introductie van dit koninklijk besluit, gelet op de **extra werklast** en het grote aantal 'prioriteiten' waarmee de GPI, en inzonderheid de DRI (DRI-DTO²⁶), stelselmatig te maken krijgt, en dat bovendien op een ogenblik waarop de hele GPI, en meer bepaald de federale politie, wordt geconfronteerd met de 'mislukking' van '*i-police*' en het hoofd moet bieden aan nooit geziene uitdagingen inzake beheer van haar meest essentiële processen op het vlak van informatiebeheer, en dit bovendien met zeer beperkte budgetten.

43. Vervolgens onderstreept het Controleorgaan dat de **verplichtingen inzake opleiding** waarin de wet en het ontwerp van koninklijk besluit voorzien, **een substantiële impact op de politiescholen** en de betrokken diensten zullen hebben. Het COC had in zijn advies DA22036 al gewezen op de bijzonder ambitieuze aard van de beoogde termijnen, meer bepaald rekening gehouden met de beperkte bestaande capaciteiten op het vlak van opleiding en met de budgettaire, administratieve en operationele beperkingen waarmee de politiediensten vandaag al worden geconfronteerd.

44. In deze context betreurt het COC **dat er niet de minste concrete evaluatie van de reële impact van de regeling** op de werking van de geïntegreerde politie lijkt te zijn gemaakt, of ten minste dat een dergelijke evaluatie niet aan het COC is verstrekt, en wijst het op het belang van **grondig overleg** met de betrokken diensten voorafgaand aan eender welke operationele uitrol van de regeling²⁷.

²⁶ **Digital Transformation Office** van de federale politie. Een dienst op het niveau van het commissariaat-generaal die *de facto* is gefuseerd met de DRI.

²⁷ Ook in de parlementaire werkzaamheden is er sprake van het belang van dergelijk overleg en wordt de staatssecretaris hierover ondervraagd. We verwijzen meer bepaald naar de pagina's 42 en 43 van de algemene bespreking (*Ibidem*, nr. 55 3400/004): "Naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad van State over de onderhandelingen met de vakbonden, werd bekeken welke stappen reeds ondernomen moeten worden. Er werd de staatssecretaris verzekerd dat de politievakbonden pas betrokken moeten worden bij het echt concretiseren van de opleiding voor de politie. Op dit moment volstaat het advies van de Raad van Burgemeesters, dat de staatssecretaris heeft ontvangen. Er zijn vele vragen gesteld over de concrete toepassing van het wetsontwerp. Er zullen inderdaad een aantal koninklijke besluiten moeten worden genomen. Op deze manier moet niet alles in het wetsontwerp worden vastgelegd en blijft er nog enige bewegingsruimte bestaan.

Het wettelijke kader met betrekking tot de concrete implementering werd gevalideerd na overleg met de diensten in het werkveld, die de wetbepalingen zullen moeten uitvoeren. Ook in kleine gemeenten stellen bepaalde politiezones zelf voor om ruimtes voor slachtoffers in te richten, of ruimtes waar er een serene en veilige sfeer kan worden gecreëerd. Die ruimtes zouden specifiek voor geweldslachtoffers bedoeld moeten zijn. Ook als er slechts één onthaalruimte is, zou deze in die zin kunnen worden ingericht. [...] de opleiding wordt geïntegreerd in de basisvorming, maar ook in enkele functionele en voortgezette opleidingen. Bepaalde diensten zullen in dat verband prioriteit krijgen, zoals de onderzoeks- en opsporingsdiensten. Een en ander zal in overleg met de vakbonden en de politiekorpsen tot stand komen. De geïntegreerde opleidingen kunnen overigens ook op de goedkeuring van de burgemeesters rekenen."

45. Het COC wijst erop dat artikel 6 van het ontwerp van koninklijk besluit, dat voorziet in een **jaarlijkse samenwerking tussen het Instituut en "de betrokken diensten van politie" (welke?) om de methode van gegevensverzameling te evalueren**, eveneens extra werklast voor de politie creëert. Hoewel de doelstelling om de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de gegevens te garanderen begrijpelijk is, stelt de bepaling geen kader vast voor de concrete modaliteiten van deze samenwerking of de ter beschikking gestelde middelen, wat het risico meebrengt de organisatie en de middelen van de diensten te verzwaken. Deze verplichting komt boven op de vele maatregelen die al worden opgelegd door de wet van 13 juli 2023, zonder dat een globale evaluatie is gemaakt van de cumulatieve impact op de werking van de geïntegreerde politie. In dit verband wijst het COC erop dat de wildgroei van repetitieve mechanismen voor evaluatie, rapportering en overleg, wanneer dat niet gepaard gaat met een duidelijk kader en passende middelen, ertoe kan leiden dat de administratieve werklast voor de politiediensten op significante wijze groter wordt en dit ten koste gaat van hun essentiële operationele opdrachten.

46. Tot slot wijst het COC op de **bijzonder laconieke aard** van artikel 4, lid 2, van het ontwerp van koninklijk besluit dat in wezen bepaalt dat de politiediensten *"worden geacht alles in het werk te stellen om de gevraagde gegevens van zodra mogelijk ter beschikking te stellen, rekening houdende met hun wettelijke mogelijkheden en opdrachten"*.

Over deze formulering kunnen meerdere opmerkingen worden gemaakt. Enerzijds laat ze impliciet zien dat de opsteller van het ontwerp zich bewust is van de potentieel onrealistische of moeilijk uitvoerbare aard van de aan de politiediensten opgelegde verplichtingen. Anderzijds kan ze het ontbreken van een ernstige voorafgaande evaluatie van de operationele, technische en budgettaire impact van de regeling niet verhelpen.

Het Controleorgaan stelt immers vast dat deze bepaling er in de praktijk op neerkomt de verantwoordelijkheid om enerzijds de bijzonder uitgebreide nieuwe verplichtingen en anderzijds de al in grote mate beperkte operationele capaciteiten met elkaar te verzoenen bij de politiediensten zelf te leggen, zonder dat er wordt voorzien in een concreet kader, een vaststelling van prioriteiten of een mechanisme ter ondersteuning (of toch niet voor zover het Controleorgaan weet).

Het gebruik van een zo algemene en onbepaalde formulering laat ook niet toe te garanderen dat de regeling op het hele grondgebied op eenvormige wijze zal worden toegepast. Een dergelijke formulering brengt het risico mee te leiden tot **grote verschillen op het vlak van uitvoering tussen politiediensten** naargelang de menselijke, technische en organisatorische middelen waarover ze beschikken, ten koste van de rechtszekerheid en de kwaliteit van de uitgevoerde verwerkingen.

Het Controleorgaan meent dat een bepaling van deze aard **niet in de plaats mag komen van een duidelijke, realistische en operationeel houdbare definitie van de verplichtingen die worden opgelegd** aan de politiediensten.

10. Conclusie

47. Uit al het bovenstaande blijkt dat terwijl het ontwerpbesluit een aantal zaken verduidelijkt ten opzichte van het voorontwerp van wet dat aanleiding gaf tot advies DA220036, het de bij deze gelegenheid **geïdentificeerde fundamentele lacunes niet op voldoende wijze corrigeert en grote onzekerheden** laat bestaan wat betreft de overeenstemming van het beoogde ontwerp van koninklijk besluit met de essentiële beginselen van het recht op gegevensbescherming.

OM DEZE REDENEN,

Brengt het Controleorgaan op de politionele informatie,

een negatief advies uit.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de politionele informatie op 15/06/2026.

Voor het Controleorgaan,

De Voorzitter *a.i.*,

Frank SCHUERMANS (GET)